

Елдің еңселі «Ақиқат» журналы турасында

«Ақиқат» журналы - ұлттық қоғамдық саяси журнал. Тарихы 1921 жылы 15 қыркүйекте «Қызыл Қазақстан» деген атаумен Орынборда бірінші нөмірі шықты. 1925 жылы шілдеден бастап 1929 жылдың соңына дейін екі тілде «Қызыл Қазақстан», «Красный Казахстан», 1930-1931 жылдары Алматыда «Қазақстан большевигі» - «Болшевик Казахстана», 1932-1938 жылдары «Ауыл коммунисі», 1938-1941 жылдары «Коммунист», 1952-1957 жылы «Қазақстан коммунисі» - «Коммунист Казахстана», 1958-1991 жылы «Қазақстан коммунисі» деген атаулармен жарық көрді. 1991 жылдан «Ақиқат» деп аталады

1922 жылы шыққан «Қызыл Қазақстан» газетінің ізбасары. Журнал қазақ жұмысшыларына Кеңес үкіметі мен коммунистік партия саясатын түсіндіруді мақсат тұтты.

«Қызыл Қазақстанның» тұңғыш редакторы Абдолла Асылбеков бастаған Ерғали Алдоңғаров, Мырзағұл Атаниязов, Нәзипа Құлжанова, Нығмет Нұрмақов, Смағұл Сәдуақасов, Ораз Жандосов, М.Фахретдинов, Хамза Жүсіпбеков, Жүсіпбек Арыстанов, Жанайдар Сәдуақасов, Мүтәли Дәулетқалиев, Рақым Сүгіров, Әйтiке Мусин, Сұлтан Сегiзбаев, Ә.Байдилдин, Сейдiлда Төлешев, Ахмет Елшiбеков және басқа да алаш қайраткерлерi костаған журналдың тұрақты авторлары патшалық Ресейдiң отаршылық саясатының кеңес өкiметi тұсында да жалғасып келе жатқанын, орыстардың қазақты тең азамат санамауын батыл сынға ала отырып, оның асқынған түрi ретiнде жергiлiктi халықтың басты байлығы – жерiн тартып алуы қазаққа өте қиын тигенiн ашына жазды. Еңбектi насихаттады. Заман талабына сай өзгеретiн әлеуметтiк саяси жағдайларға бейiмделiп, жаңа мiндеттердi жүзеге асыруда өз үлесiн қосты.

Басылым беттерiнде қоғам дамуының теориялық үрдiстерiмен қатар, жалпы адамзаттық құндылықтар, әдебиеттану мәселелерi, соның iшiнде Әуезовтың өмiрi мен шығармашылығы туралы материалдар да жарияланды. Мысалы, Әуезовтың «Қазақ әдебиетiнiң кейбiр мәселелерi жайында» мақаласы («Коммунист», 1951, № 3) басылса, З.Ахметов пен Ы.Дуйсенбаевтың «Мұхтар Әуезовтың Абай туралы романдары» («Қазақстан коммунистi», 1956, №11), М.Фетисовтың «Қазақ әдебиетiнiң көрнектi шығармасы» («Қазақстан большевигi» - «Большевик Казахстана», 1946, №7) тағы басқа сыни-зерттеулерi ұлы жазушының қаламгерлiк шеберлiгiне арналды. Ал Әуезовтың 100 жылдық мерейтойына әзiрлiк барысында арнайы жоспар жасалып, суреткердiң өмiрi мен шығармашылығы жөнiнде жұртшылыққа беймәлiм материалдар басылым көрдi. Атап айтсақ: Ә.Әбiшевтың «Бетпе-бет» (1996, № 10), Б.Ерзаковичтың «Мұхтардың Абай әндерiн нотаға түсiруi» (1996, №11), Б.Құлжановтың «Естелiктер ешқашан ескiрмейдi» (1977, № 1), М.Әрхамқызының «Ұлы адамның ұлылығы» (1997, № 2), А.Асубаевтың «Қасiрет қоршауындағы қаралы сұлу» (1997, №3), Н.Нұрғашқызының «Мұханның Абай тойындағы күндерi» (1977, №3), Т.Әлiмқұловтың «Өмiрдi сүйген суреткер» (1997, №4), Ә.Модцахановтың «Iз салу» (1997, №5), Н.Мұхамедханұлының «Мұхаң «Манасты» қалай қорғап қалды?» (1997, №8) деген еңбектер жарияланды. 1951 жылы 14 маусымда Қазақстан Ғылым академиясының Тiл және әдебиет институты мен Жазушылар одағы бiрiгiп өткiзген абайтану мәселесiне арналған мәжiлiсте Әуезов жасаған баяндаманың стенограммасы журналда жарық көрдi. Журналдың 1997 жылғы 9-нөмiрi тугелдей Әуезовке арналды.

Қазақ елiнiң ақпараттық кеңiстiгiнде өзiндiк брэндке айналған «Ақиқат» журналының еткен еңбегi еленбей қалған жоқ. Басылымның жемiстi еңбегiн жоғары бағалаған ел ағалары әруақытта тиiстi сыйлықтарымен марапаттап отырды. 1976 жылы «Халықтар достығы» орденiмен, 1996 жылы Қазақстан Республикасы Баспасөз және бұқаралық ақпарат iстерi жөнiндегi ұлттық агенттiгiнiң Құрмет Грамотасымен, 2002 жылы Қазақстан Журналистер Академиясының «Алтын жұлдыз», 2008 жылы Қазақстан Журналистер одағының сыйлықтарымен марапатталды. 2011 жылдың 1 желтоқсанында «Ақиқат» ұлттық қоғамдық-саяси журналы Байланыс және ақпарат министрлiгiнiң Қазақстан Республикасы Тәуелсiздiгiнiң 20 жылдық мерейтойына орай «Қазақстан мемлекеттiлiгiнiң құрылуы мен дамуы» тақырыбында өткiзген конкурста «Ең үздiк қоғамдық-саяси басылым» номинациясы бойынша жеңiмпаз атанды.

Тәуелсiз елiмiздегi журналдардың iшiнде бас басылым болып табылатын «Ақиқаттың» айдарлары елге ұнамды, мазмұнының әсерлiлiгi, мақалаларының құндылығы көпшiлiктi баурап алатынын дәлелдеп жату артық болар. Әсiресе, «Заманхат» айдарымен Әл-Фараби, Абай сынды даналардың, Шәкәрiм Құдайбердiұлы, Ахмет Байтұрсынұлы, Мiржақып Дулатов, Мағжан Жұмабаев, Смағұл Сәдуақасов секiлдi алаш зиялылары мен Ақжан Машани, Өзбекәлi Жәнiбеков және т.б. қазақтың белгiлi тұлғаларының ойлы пiкiрлерi мен салиқалы сөздерi үнемі журналдың бетiн ашып тұрса, «Маржан сөз» айдарымен қазақтың аузы дуалы билерi мен шешендерiнiң тура да тауып айтқан маржан сөздерi қорытындылайды. Бұған қоса «Қазақстан қарашанырағым»,

«Саясат және парасат», «Жақсы жүрген жерінде із қалады», «Тарихтан тәбәрік», «Тұлғалар тұғыры», «Рухани қазына», «Дүниетаным ділі» сияқты айдарлар оқырман көпшіліктің ыстық ықыласына ие болып отыр.

Қазіргі таңда «Ақиқат» журналы қоғам дамуының маңызды тұстары, соның ішінде саясат, тарих, философия, экономика, мәдениет және филология салаларындағы өзекті мәселелерді уақытылы көтеріп, маңызды да ғылыми құнды мақалалардың жарық көруімен ерекшеленеді. Басылымның заман талабына, уақыт лебіне сай жылдан жылға жасап келе жатқан жарқын жаңалықтары, өсуі мен өзгеру үдерістері оқырманның көз алдында өтіп келеді. «Ақиқат» журналы қай кезде болсын ақиқаттың алдаспанына айналып, салиқалы ой толғайтын, елдегі болып жатқан жаңалықтар мен өзгерістер иіріміне бойлай отырып, мейлінше терең сараптама жасайтын басылым ретінде қалыптасты.

Журнал негізінен елдің стратегиялық бағыттары, Елбасының жылма-жылғы Қазақстан халқына арналған Жолдауларында көтерілген мәселелерді жанжақты талқылап, халыққа түсіндірумен келеді. Ел зиялылары, қайраткер тұлғалар, жазушы, журналистер ұсынған әртүрлі тақырыптардағы материалдар да жиі жарияланып тұрады.

Мөлдір Баймаханбетова
ҚР Ұлттық академиялық кітапханасының баспасөз хатшысы